

DOĞAL VE KÜLTÜREL COĞRAFYA ÖZELLİKLERİ AÇISINDAN BEYŞEHİR İLÇESİ'NDE YERLEŞME ADLARININ SINIFLANDIRILMASI

Cemali SARI*

ÖZET

Beyşehir, Akdeniz Bölgesi'nin Göller Yöresi'nde kendi adıyla anılan gölün güneydoğusunda kurulmuştur. İlçenin doğusunda Konya, kuzeyinde Doğanhisar, Hüyük ve Ilgın, kuzeydoğusunda Derbent, kuzeybatısında Şarkikaraağaç ve Eğirdir, batısında Yenişarbademli, güneybatısında Sütçüler, güneyinde Derebucak ve güneydoğusunda Seydişehir bulunur.

Her yerleşim birimi, orada yaşayanların geçim biçimi ve bunun bir yansıması olarak hayat tarzıyla kimlik ve kişilik kazanır. Toplumların kültür havuzları olan buraları, taşıdıkları kültürel kimlikleriyle var oldukları toplumların hafızalarını canlı tutarlar ve bunun geçmişten geleceğe aktarılmasında önemli rol oynarlar. Kendisini oluşturan toplumların dil, tarih ve coğrafi özellikleri adeta bu adlarda hayat bulurlar.

Anahtar Kelimeler: Coğrafya, Yerleşme, Beyşehir

ABSTRACT

Beyşehir is located in the southeast of the lake with the same name in the Lakes District of the Mediterranean Region. In the east of the town is Konya, in the north are Doğanhisar, Hüyük and Ilgın, in the northeast is Derbent, in the northwest are Şarkikaraağaç and Eğirdir, in the west is Yenişarbademli, in the southwest is Sütçüler, in the south is Derebucak and in the southeast is Seydişehir.

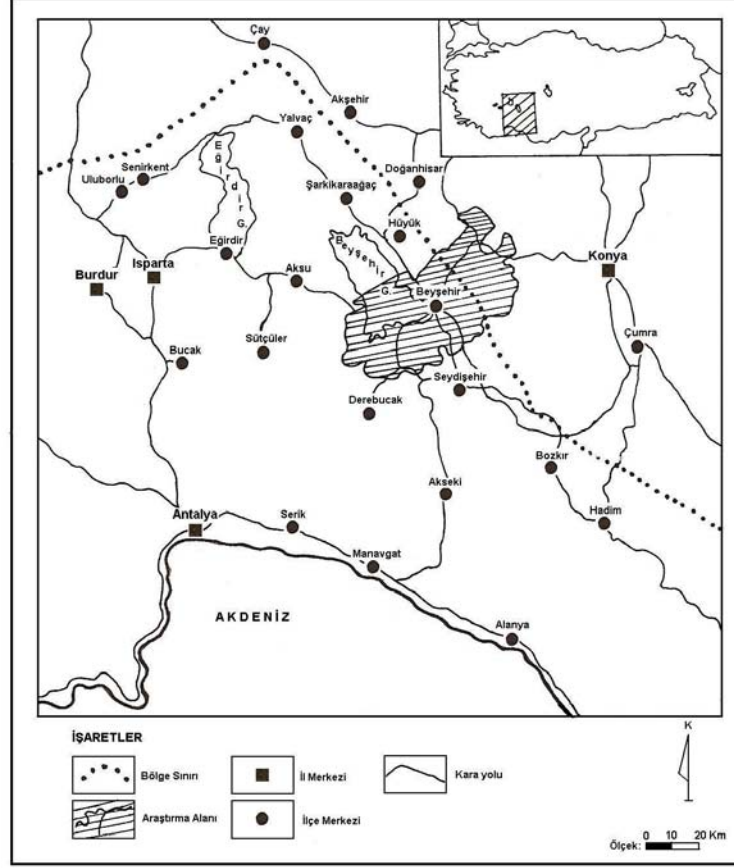
Every settlement area gains its identity and characteristics through how the residents make a living and their way of the life as a reflection. Those areas being the cultural pools of the societies enliven the memory of the societies where they live in with their cultural identities and they also play a vital role on the transition of this from the past into the future. The language, historical and geographical properties of the societies which make it up are enlivened with these name in a way.

Keywords: Geography, Settlement, Beyşehir

1. Araştırma Sahasının Yeri ve Sınırları

Beyşehir, Akdeniz Bölgesi'nin Göller Yöresi'nde kendi adıyla anılan gölün güneydoğusunda kurulmuştur. İlçe, Konya ili sınırı içinde kalmaktadır. Fakat ilçe sınırlarının büyük bir bölümü Akdeniz Bölgesi sınırları içerisindedir. Beyşehir ilçesinin doğusunda Konya, kuzeyinde Doğanhisar, Hüyük ve Ilgın, kuzeydoğusunda Derbent, kuzeybatısında Şarkikaraağaç ve Eğirdir, batısında Yenişarbademli, güneybatısında Sütçüler, güneyinde Derebucak ve güneydoğusunda Seydişehir bulunur (Şekil 1 Bkz.).

* Öğr. Gör., Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Şekil 1. Beyşehir ilçesi'nin yeri ve konumu

Beyşehir gölünden çevreye doğru gidildikçe yükselti artmaktadır. Özellikle sahanın batı (Beydağları) ve doğu (Erenler dağı) kesimleri çok dağlıktır. Bu bölgelerde yükseklikleri 1.800 m.lere kadar ulaşmaktadır. Beyşehir ilçe merkezi ise göl kenarında düz bir alan üzerine kurulmuş ve daha sonraları ise nüfusu artan şehir doğu ve güneyinde bulunan plato yamacı ve plato yüzeyi üzerinde gelişmiştir. Şehir merkezinin bulunduğu yükselti değeri 1.125 m.dir.

Beyşehir, Akdeniz Bölgesi ile İç Anadolu Bölgesi arasındaki geçişi sağlayan yollar üzerinde yer alır. 1.640 km² lik bir yüzölçüme sahiptir. Düz bir alanda bulunan Beyşehir ilçesi, yol kavşağında ve çevresindeki küçük yerleşmelerin pazarı durumunda olması ve Beyşehir gölünün güzellikleri sayesinde sayfiye yeri olması sebebiyle eski devirlerden bu yana egemenliği altında bulunduğu devleti içinde önemli görevler üstlenmiştir. Bu yüzden ilk çağdan beri yerleşime sahne olmuştur. Fakat asıl gelişme Türklerin Anadolu'ya yerleşmesinden sonra görülmüş ve şehir sürekli olarak gelişmiştir.

2. Beyşehir'in Doğal ve Kültürel Coğrafya Özellikleri

Beyşehir ilçesi özellikle kendisi ile özdeşleşmiş olan Beyşehir Gölü, tarımsal faaliyetlere elverişli arazileri, zengin su kaynakları ve ulaşım gibi elverişli doğal özelliklere sahiptir. İlçede, Akdeniz iklimi ile karasal iklim arasında bir geçiş iklimi hüküm sürmektedir. Genellikle yazlar sıcak ve kurak, kışlar soğuk ve kar yağışlı geçmektedir. Sahanın sıcaklık değerleri insanların faaliyetleri için olumlu durumlar oluşturmakta ve yerleşmelerin gelişimini etkilemektedir. Yıllık yağış ortalamasının orta derecede olması ise suyun yeterli olmasını sağlamaktadır (Günaydın, 1999, s.48). Sadece yaz aylarında çok az olan yağış, diğer mevsimlerin hepsinde nispeten daha fazla görülmektedir. Gölün etrafından çevreye doğru yüksekliğin artması sıcaklık ve yağış üzerinde bazı değişikliklere neden olmaktadır. Dolayısıyla sıcaklıkların düşmesi ve karasallığın daha fazla olması nedeniyle tarımsal üretimde verim ve çeşitlilik azalmaktadır. Bu yerler aynı zamanda yükseltinin de fazla olduğu yerler olduğu için sıcaklık şartları da olumsuz etkilenmektedir. Bu sebeple yüksek kesimler yerleşme açısından daha da olumsuz şartlar taşımaktadır. Ayrıca yükselti nedeniyle eğim artmakta, ulaşım zorlaşmakta, toprak verimsizleşmekte ve tarım alanları daralmaktadır.

İlçenin nüfusu 41.312 merkez, 76.832 köy olmak üzere toplam 118.144 kişidir (2000 Genel Nüfus Sayımı). Zaman içerisinde gerek Beyşehir'e bağlı bazı köyler diğer ilçelerin idari sınırlarına, gerekse diğer ilçelerdeki bazı köyler de Beyşehir sınırlarına dahil olmuşlardır. Bu nedenle ilçede bulunan yerleşme yeri sayılarında sayım yıllarına göre farklılıklar meydana gelmiştir. Buna bağlı nüfusta bir azalma olmuştur. Ancak nüfus normal seyrinde artmaya devam etmiştir.

Beyşehir ilçesinde nüfusun dağılımına bakıldığında nüfusun yoğun veya seyrek oluşunda jeomorfolojik özellikler, iklim, bitki örtüsü ve ekonomik faaliyetlerin etkili olduğu görülür. Nüfus daha çok düzlük alanlar ve yakın çevresiyle, akarsu yataklarına yakın kesimlerde daha çok toplanmıştır.

Araştırma sahasında yerleşmelerin bir kısmı göl çevresindeki ovalık düz araziler üzerinde, bir kısmı Beyşehir kanalının suladığı ova çevresinde ve bir kısmı da gerek Konya-Beyşehir karayolunun geçtiği akarsu boyunca, gerekse Horoz deresi gibi akarsu vadileri boyunca kurulmuşlardır. Geri kalanlar ise ovoidan platoluk alanlara geçişi sağlayan yamaçlarda ve su kaynağı bulunan platolar üzerinde kurulmuşlardır. İlçenin batı, güney ve güneybatı bölümleri çok dağlık olduğu için buralardaki yerleşmelerin sayısı az, yerleşim yerlerinin alanları büyüktür. Buna karşılık doğu ve kuzeydoğu bölümlerinde bulunan yerleşmeye elverişli düz araziler üzerinde ise yerleşmelerin alanları küçük ve yerleşmeler birbirine yakındır. Bu sıklığın nedenleri tarım arazilerinin varlığı yanında, işlek bir karayolunun buradan geçmesi ve bu sahanın ilçe merkezine yakın olmasıdır. Bu yerleşmeler küçük köy özelliğindedirler ve bu köylerin nüfusları azdır. Araştırma sahasının bütün köy ve kasabaları sürekli olarak göç vermektedir. Sahanın kuzeyi de güneyi ve batısında olduğu gibi yerleşme sayısı az ve yerleşmelerin alanları büyüktür. Bunun nedeni olarak platoluk alanlar üzerinde bulunan yerleşmelerde arazinin engebeli olması, tarım arazilerinin az ve veriminin düşük olması, su kaynaklarının kısıtlı olması, ormanların geniş alan kaplaması sayılabilir.

Doğal şartların yerleşme üzerinde öncelikli etkisine rağmen, yerleşmelerin varolmasında esas unsur olan insan topluluklarıdır. Günümüze kadar süren tarihi süreç içerisinde alanda çeşitli sosyal ve kültürel olaylar yaşanmış ve bunlar da yerleşmenin gelişmesinde ve değişmesinde önemli etkilerde bulunmuşlardır.

Beşşehir, Cumhuriyet Döneminin ilk nüfus sayımı yapıldığı 1927 yılında Konya iline bağlı belediye bir yerleşmeydi. 1928 yılında ilçe olduktan sonra 1935 yılı nüfus sayımlarında merkez bucağına bağlı 30 köy, Doğanbey bucağına bağlı 14 köy, Kırelî bucağına bağlı 24 köy ve Manastır bucağına bağlı 10 köy olmak üzere 78 yerleşim birimi bulunmakta idi. Yerleşim birimlerinin sayısı bugüne kadar sayım yıllarına göre değişiklikler göstermiştir. Bu da Beşşehir ilçesinin nüfusu ve alanının genişliği üzerinde değişikliklerin meydana gelmesine sebep olmuştur. Bu tarihten itibaren gerek çevredeki ilçelerden Beşşehir'e katılmalar, gerekse Beşşehir'den diğer ilçelere geçmek üzere ayrılan yerleşmeler olmuştur. Ayrıca bazı kasabalar ve bucaklar gelişerek ilçe merkezi haline gelmişlerdir. Bu sebeple ilçedeki köy sayılarında sayım yıllarına bakıldığında sık sık değişiklikler olduğu görülmüştür.

1928 yılından 1987 yılına kadar; 1955'te Cemeller, Salur, Çay köyleri Yeşildağ adı altında birleşerek bu kasabaya bağlı mahalle yerleşmeleri olmuşlardır. Ebülvefa, Şamlar, Doğançık, Suludere, Fele, Üstünler, Sarıköy, Gölkaşı, Gökçimen, Gencek, Aşağı Kayalar, Çamlık, Derebucak, Durak, Kayalar, Pınarbaşı, Taşlıpınar, Tepearası, Uğurlu yerleşmeleri çeşitli dönemlerde ilçeden ayrılıp çevre ilçelere katılmış belli dönemlerde ise diğer yerleşmelerle ilçeye bağlanmışlardır. Günümüzde bu yerleşmelerden Yeşildağ, Sarıköy, Üstünler, Gölkaşı, Gökçimen, Doğançık, Şamlar ilçeye bağlı olan yerleşmelerdir. Diğerleri ise son yıllarda ilçe olan kasabalarla birlikte ilçeden ayrılmışlardır. 1987 yılında ise Hüyük nahiyesi ve Derebucak kasabaları ilçe olarak, Hüyük, Başlamış, Budak, Burunsuz, Çamlıca, Çavuş, Çukurkent, Değirmenaltı, Göçeri, Görünmez, İlmen, Kırelî, Köşkköy, Mutlu, Pınarbaşı, Selki, Suludere, Tolca, Yenice, Gencek, Aşağı Kayalar, Çamlık Derebucak, Durak, Kayalar, Pınarbaşı, Taşlıpınar, Tepearası, Uğurlu yerleşmeleri Beşşehir'den ayrılmışlardır.

Yerleşim birimlerindeki bu sayısal değişiklikler Beşşehir'den diğer ilçelere veya diğer ilçelerden Beşşehir'e olan katılmalar şeklinde ya da birkaç köyün birleşerek kasaba ya da ilçe oluşturmalarının sonucudur. 1985 yılında Beşşehir'e 84 yerleşme ünitesi bağlı iken 1990 yılında ise ilçeye 13 kasaba (belediye) ve 41 köy yerleşmesi bağlı bulunmaktadır.

2000 yılı idari bölünüşüne göre ise sahada; 1 ilçe merkezi, (Beşşehir), 18 belde (Adaköy, Akçabelen, Aşağıesence, Bayavşar, Doğanbey, Emen, Gökçimen, Gölyaka, Huğlu, Karaali, Kayabaşı, Kurucuova, Sadıkhacı, Sevindik, Üstünler, Üzümlü, Yenidoğan, Yeşildağ) ve 37 köy bulunmaktadır.

Yukarıdaki açıklamalardan da anlaşılacağı gibi, Beşşehir çevresi çok uzun yıllardan beri yerleşime sahne olmuştur. Ancak Beşşehir'in iskanı, Türklerin eline geçtikten sonra hızlanmıştır. Selçuklular, Beylikler ve Osmanlılar dönemindeki iskan siyaseti sayesinde, sahadaki mevcut yerleşmelerin bir çoğunun temeli bu dönemde atılmıştır. İdari olarak daha önceki dönemlerde başkentlik, sancaklık yapmış olması, en sonunda da ilçe statüsüne getirilmesi,

Doğal ve Kültürel Coğrafya Özellikleri Açısından Beyşehir İlçesi'nde Yerleşme Adlarının Sınıflandırılması

Konya-Isparta-Antalya devlet karayolunun buradan geçmesi, yöredeki yerleşmelerin sayısını arttırmıştır

3. Yerleşmeleri Etkileyen Faktörler

3.1. Doğal Faktörler

Yerleşme yerinin seçilmesinde ve yerleşim biriminin gelişiminde, doğal ve beşeri faktörler birlikte rol oynar. Ancak şartlara göre bunlardan birisi diğerlerine oranla biraz daha fazla etkili olabilmektedir. Fiziki faktörler genellikle yerleşme ünitelerinin yer seçiminde ve devamlılığında en önemli etkiyi yapar. Beşeri faktörler ise yerleşim biriminin özellikleri ve gelişimi üzerinde etkili olurlar.

Beyşehir'de yerleşmenin kurulmasında etkili olan doğal faktörlerin başında insan hayatı için gerekli olan su gelmektedir. Araştırma sahasında ilk kurulan ve günümüzde de hala varlığını sürdüren yerleşmelerin büyük bir çoğunluğu su kaynaklarının olduğu yerde ya da yakınında bulunmaktadır. Yerleşmelerin bazıları Gölyaka, Akburun, Adaköy, Yeşildağ gibi Beyşehir gölü kıyısında, göle dökülen akarsuların kenar kısımlarında, ayrıca yeraltı suyunun seviyesinin yüksek olduğu yerlerde kurulmuştur. Beyşehir de suyun varlığına bağlı olarak kurulmuş olan bir yerleşmedir. Şehrin burada kurulmasında en büyük rolü bir tatlı su gölü olan Beyşehir gölü oynamıştır. Bir taraftan gölün eşsiz güzelliği, diğer taraftan gölden faydalanma düşüncesi yerleşmenin burada kurulmasını sağlamıştır.

Yerleşme üzerinde etkili olan bir diğer doğal faktör de iklimdir. Sahada Akdeniz iklimi ile karasal iklim arasında bir geçiş iklimi hüküm sürmektedir. Genellikle yazlar sıcak ve kurak, kışlar soğuk ve kar yağışlı geçmektedir. Yıllık ortalama sıcaklık 11.3 °C'dir. Ortalama sıcaklıklar yılın hiçbir ayında 0 °C'nin altına düşmemektedir. Ortalama sıcaklığın en düşük olduğu Ocak ayının değeri 0.5 °C'dir. Bu değerler insanların faaliyetleri için olumlu durumlar oluşturmakta ve yerleşmelerin gelişimin etkilemektedir. 400 mm yağış miktarı, orta derecede yağış alan yerlerin alt sınırı kabul edilirse, Beyşehir ilçesinin bu sınırın üstünde kaldığı saptanır. (Özgür, 2000, s.47). İlçede, yıllık yağış ortalamasının 477.4 mm olması suyun yeterli olmasını sağlamaktadır (Günaydın, 1999, s.48). Gölün etrafından çevreye doğru yüksekliğin artmasına bağlı olarak sıcaklık ve yağış üzerinde bazı değişiklikler olur. Dolayısıyla sıcaklıkların düşmesi ve karasallığın daha fazla olması tarımsal üretimde verim ve çeşitlilik azalmaktadır. Bu nedenle yerleşim birimleri arasındaki mesafe dağlık alanlarda daha da artmaktadır.

Araştırma sahasının jeolojik-jeomorfolojik özellikleri yerleşmeler üzerinde etkili olmaktadır. Bu özelliklere bağlı olarak oluşan relief şartları yerleşmeyi etkilemektedir. Çünkü dağlık ve arızalı alanlar ile ovalık alanlar arasında yerleşme ve yerleşmenin yapısı bakımından farklar bulunur. Buna göre dağlık alanlarda yerleşmeler az, ovalık ve düz alanlarda ise yerleşmelerin sayısı fazladır. Dolayısıyla yerleşmeler toplu yerleşme özelliğindedir.

Sahasının güneybatısında bulunan araziler Beydağları sebebiyle çok arızalı ve yüksektir. Bu nedenle yerleşmelerin sayısı buralarda azdır. İlçenin güneyinde ve doğusunda bulunan dağlık alanlardaki yerleşmeler ise su kaynaklarına yakın alanlarda kurulmuşlardır. Bu yerler aynı zamanda da yükseltinin de fazla olduğu

yerler olduğu için sıcaklık şartları da olumsuz etkilenmekte ve bu sebeple yüksek kesimler yerleşme açısından daha da olumsuz şartlar taşımaktadır. Ayrıca yükselti nedeniyle eğim artmakta, ulaşım zorlaşmakta, toprak verimsizleşmekte ve tarım alanları daralmaktadır.

Yerleşmeleri toprak özellikleri de etkilemektedir. Çünkü toprağın verimli ya da verimsiz olması yerleşmelerin gelişmesinin sağlayan veya engelleyen önemli bir etkidir. Araştırma sahasında alüvyal topraklar, kireçsiz kahverengi topraklar ve kahverengi orman topraklarının bulunması tarımsal faaliyetleri olumlu yönde etkilemiştir.

Yerleşmeler üzerinde ormanların etkisi bulunmaktadır. Ormanlar tarım arazilerini daralttıkları için buralarda yerleşme sayısı az ve nüfusları düşüktür. Orman alanları ayrıca engebeli alanlar oldukları için de yerleşmeyi sınırlandırmaktadır. Burada yaşayan insanlar ormanların tahrip edilmesiyle elde edilen tarım arazilerinden ve ormanlardan yararlanarak geçinirler. Ayrıca ormanlık alanlardaki yerleşmeler arasındaki mesafelerde artmıştır. Adaköy, Dumanlı, Yunuslar, Yazıyurdu, Şamlar, Hüseyinler ve Gökçekuyu bu tür yerleşmelere örnek olarak verilebilir.

Maden yatakları da yerleşmeler üzerinde etkili olmaktadır. İlçe sınırlarında bulunan küçük ölçekli kömür (Karadiken, Bayafşar), krom (Huğlu) madenlerinden kömür sürekli çıkarılmakta; krom ise zaman zaman özel sektör tarafından işletilmektedir. Bu nedenle araştırma sahasında madenlerin yerleşmelerin gelişmesinde önemli bir etkisi olmuştur.

3.2. Beşeri Faktörler

Yerleşme yerinin seçilmesinde doğal faktörlerin etkisi çok fazladır. Fakat bu seçilen yerlerin gerek gelişmesi gerekse büyümesinde ve şekillenerek kendine özgü özellikler kazanmasında beşeri faktörler ön plana çıkmaktadır. Beşeri faktörler ile doğal faktörler karşılıklı ilişki içerisindedirler.

Doğal şartların değişmezliğine ve yerleşme üzerinde öncelikli etkisine rağmen, yerleşmelerin varolmasında esas unsur olan insan toplulukları, zaman içerisinde sosyal, kültürel ve ekonomik yönden değişiklik gösterir. Bu değişiklikler ise yerleşim birimlerinin tip ve düzenine etkide bulunarak farklı şekil ve karakter kazanmalarını sağlar (Sergün, 1975, s.70).

Araştırma sahasında yerleşmelerin tarihi M.Ö. 6000-7000'li yıllara dayanmaktadır (Aslan ve Güngör, 2003, s.67). Günümüze kadar süren tarihi süreç içerisinde alanda çeşitli sosyal ve kültürel olaylar yaşanmış ve bunlar da yerleşmenin gelişmesinde ve değişmesinde önemli etkilerde bulunmuşlardır. Bulunduğu yerin konumu sebebiyle sahanın uygarlıklar arasında sık sık el değiştirmesi yerleşme sistemi üzerinde etkili olmuştur. Geçen bu zaman içerisinde sahada bir çok yerleşme kurulmuştur. Fakat bunların bir kısmı günümüze kadar gelmiş, bir kısmı gelişerek büyümüş, bir kısmı da tamamen ortadan kalkmıştır (Günaydın, 1999, s.53).

Tarihi dönemler içerisinde sürekli yerleşime sahne olan saha, özellikle Anadolu Selçukluları ve Beylikler döneminde yürütülen iskan politikaları

Doğal ve Kültürel Coğrafya Özellikleri Açısından Beyşehir İlçesi'nde Yerleşme Adlarının Sınıflandırılması

sebebiyle yoğun bir yerleşime sahne olmuştur. Osmanlılar döneminde de sancak olan Beyşehir önceki özelliklerini muhafaza etmiştir (Günaydın, 1999, s.53).

Her dönemde yerleşmelerin sahada yoğun olmasında tarımsal özelliklerin de etkisi büyüktür. Araştırma sahasında tarım ürünlerinin yetiştirilmesi ve bu ürünlerin verimlerinin yüksek olması bu etkiyi oluşturmuştur. Kırsal kesimde yaşayan insanların büyük bir bölümü günümüzde dahi ihtiyaçlarını karşılamak için, tarım arazilerinin bulunduğu ovalık alanlar ve bunların çevrelerini tercih etmişlerdir. İlçede yerleşmelerin yoğun olduğu alanlar, Beyşehir Gölü çevresindeki verimli tarım arazileri ve çevresiyle diğer ovalık alanlardır.

Tarihin her döneminde sahanın yerleşme yeri seçilmesinde savunmaya elverişli konumu da önemli bir rol oynamıştır. Araştırma sahası, Konya ve Antalya arasında yer alması ve ticaret yapmak için ulaşım yollarının gelişmiş bulunması sebebiyle yolların güvenliği için önemli bir konumda bulunmaktadır. Bu nedenle sık sık savaşlar olmuş ve Beyşehir'in çevresi kale surlarıyla çevrilmiştir. Ayrıca Selçuklular döneminde ikinci başkentlik yapmış olan Kubad-abad şehrinin (Gölyaka kasabası) Beyşehir sınırları içinde bulunması ve Beylikler döneminde de ilçenin Eşrefoğlu Beyliğinin başkenti olmasının, sahanın önemini daha da artırmıştır.

Tarım alanlarının az veya çok olması yerleşmenin gelişmesini etkilemektedir. Örneğin; Dumanlı köyü dağlık bir alanda kurulmuş olması sebebiyle tarım araziler dar olduğu için fazla gelişmemiştir.

Yerleşme büyüklüğü üzerinde toprak mülkiyeti büyüklüğü ve parçalı olması da etkili olmaktadır.

Yerleşmeleri ulaşım imkanları da etkilemektedir. Sahada, Konya-Beyşehir-Isparta-Antalya, Beyşehir-Seydişehir ve Beyşehir-Antalya yol güzergahları üzerinde yerleşmeler yoğunlaşmıştır.

4. Coğrafi Özellikleri Açısından Yerleşme Adlarının Sınıflandırılması

4.1. Adlarına Göre

Bir sahadaki yerleşmelerin tarihi gelişimi ve coğrafi çevrenin geçmişteki durumu hakkında bilgi kaynağı olması nedeniyle, yer adları üzerinde durmak önemlidir (Göney, 1977, s.274). Daha başka bir ifadeyle yer adları, tarih ve etnoğrafya çalışmalarının yanında, yerleşme tarihine ışık tutması açısından coğrafya çalışmalarıyla da yakından ilgilidir (Doğanay, 1994, s.332). Yer adları yerleşmelerin geçmişteki durumu hakkında fikir veren önemli ip uçlarından biridir.

İnsanlar yaşadıkları mekanları adlandırırken bazı özelliklerden etkilendikleri dikkati çeker. Bu etkilenme doğal çevrenin bir niteliğinden olabileceği gibi sosyal bir sebepten de kaynaklanabilir.

Türkiye'de yerleşmeler genel olarak kır yerleşmeleri ve şehir yerleşmeleri olarak iki başlık altında değerlendirilir. Ancak coğrafi bir kavram olan kır yerleşmeleri ile şehir yerleşmeleri arasında bulunan yerleşmeler de vardır. Bu yerleşmelere kasaba yerleşmeleri denilmektedir (Özçağlar, 1988, s.22).

Kasaba, köyler ile şehirler arasında bir geçiş özelliğine sahip, hem köyün hem de şehrin özelliklerinin bulunduğu, iş kollarının, nüfusun ve diğer

faaliyetlerin köylere oranla artmış olduğu fakat şehirlerdeki kadar çeşitlilik kazanmadığı yerleşim yerleridir. Köylerde hizmet birimi olarak muhtarlık ve birkaç bakalı sayılabilir. Kasabalarda ise küçük ölçüde işbölümü bulunur. Ayrıca pazar ve ikametgah sahaları meydana gelerek yerleşim planında değişimler başlamıştır (Tümertekin, 1973, s. 46). Köylere göre çarşı ve pazar bulunmasına rağmen şehirlerdeki kadar çeşitlilik kazanmamıştır. Buna göre kasabalar, şehir ile köy arasında bir yerleşme olarak değerlendirilmektedir. Kasabaların bazıları köy özelliği taşıırken bazıları da şehirlere yakın özellikler göstermektedir. Nitekim kasabalar zamanla şehir olmuşlardır (Tümertekin, 1973, s.55).

Sahada, bir şehir merkezi, 18 kasaba ve 37 köy olmak üzere toplam 56 yerleşim birimi vardır. Köyler, kırsal yerleşim birimlerinin en önemlisi ve sahada en fazla görülenidir.

4.1.1. Doğal Çevre Şartlarıyla İlgili Adlar

Araştırma sahasında yerleşme adlarının seçiminde, genellikle yerleşmelerin coğrafi özelliklerinin dikkate alındığı görülmektedir. Bu özelliklerin başında ise, sahanın topografik durumu gelmektedir: Adaköy, Akburun, Akçabelen, Gölyaka, Çukurağıl, Eğikler, Eğirler, Emen, Gölkaşı, Yazyurdu.

Sahadaki kayaçların litolojik özelliklerinin yerleşme adlarının seçiminde etkili olmuştur: Sarıköy, Karahisar.

Araştırma sahasında yer yer suyu fazla geçiren jips ve kireçtaşı gibi kayaçların yayılış göstermesi, özellikle yaz aylarında su sıkıntısının daha da artmasına neden olmaktadır. Bu nedenle yerleşmeler, kuruluş yeri olarak daha çok bol ve temiz su kaynaklarının bulunduğu konumları seçmişlerdir. Yerleşmelerin önemli bir kısmının adlandırılmasında hidrografik özellikler etkilidir: Başgöze, Damlapınar, Gökçekuyu, Gönen, Kurucaova, Üçpınar.

Bazı yerleşmelere ad verilirken, yakınlarında yer alan bitkilerden yararlanılmıştır: Bademli, Çiçekler, Gökçimen, Karadiken, Şamlar, Üzümlü, Yeşildağ.

Hayvanlara ait isimler de köy adı olarak seçilmiştir: Doğancık, Huğlu, Kuşluca.

Ayrıca sahada, Aşağesence, Yukariesence gibi rüzgarlarla ilgili olan yerleşmeler adlarının yanı sıra Gündoğdu gibi yönlerle ilgili olan yerleşme adlarının da olduğu görülmektedir.

4.1.2. Beşeri ve Ekonomik Coğrafya İle İlgili Adlar

Araştırma sahasında Beyşehir, Bayat, Bayındır, Küçükavşar, Karahayıt, Bayavşar, Sadıkhacı, Karaali, Doğanbey, Hüseyinler, İsaköy, Mesutlar, Yunuslar, Çivril, Fasıllar, Yenidoğan, Bektemir, Sevindik yerleşme adlarında olduğu üzere yer adları seçilirken, boy, kişi, ağa, bey adlarından yararlanılmıştır.

Sahadaki bazı yerleşme adları ise eski yerleşme yeri ile ilgilidir: Göçü, Karahisar, Üstünler.

Ekonomik faaliyetlerle ilgili adlara da rastlanılır: Avdancık, Çiftlikköy. Araştırma sahasında Ağılönü yerleşme biriminde olduğu gibi geçici yerleşmelerle ilgili olan yerleşme adları da vardır.

4.2. Kuruluş Yerlerine Göre

Araştırma sahasındaki yerleşmeler, ovalık sahalarda, akarsu vadi boylarıyla, anayollar boyunca ve dağlık kesimlerde ise ormanın sık ve tarım arazilerinin geniş oldukları yerlerde sık görülür. Konya-Beyşehir karayolu, Beyşehir kanalı çevresi ve Yeşildağ ovası çevresi ile Horoz deresi vadisi boyunca yerleşmeler yoğunudur.

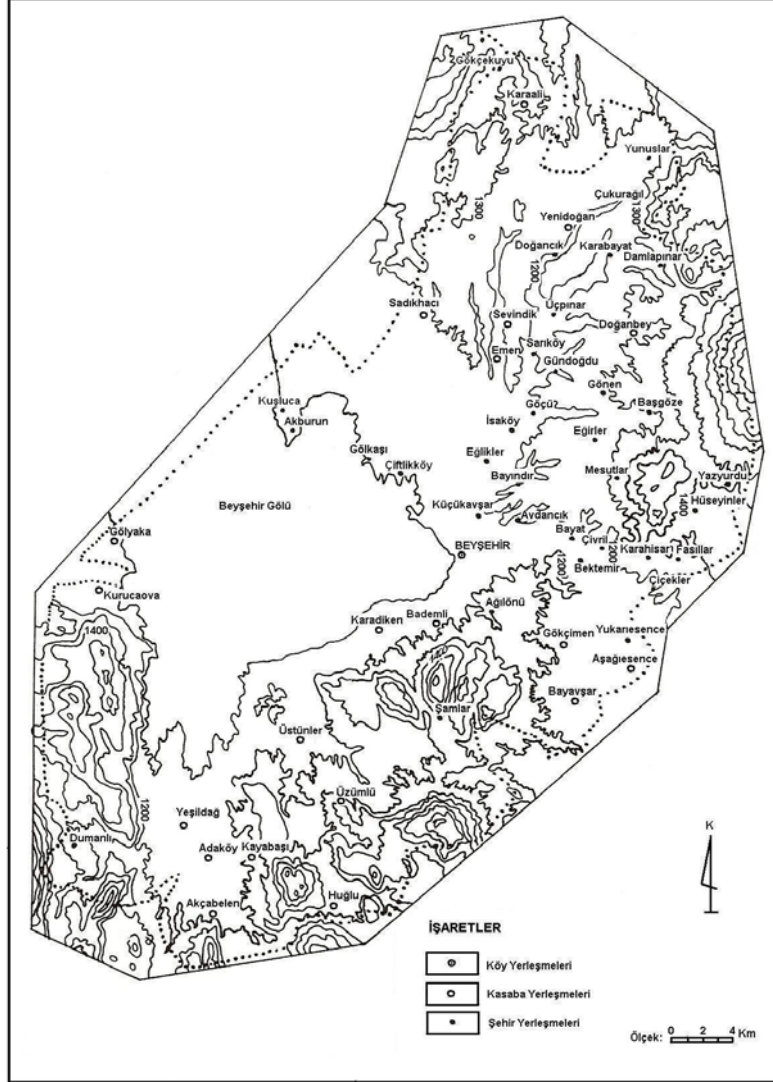
Sahada, yerleşmelerin en yoğun olduğu bölüm, Konya-Beyşehir karayolu hattı boyunca. Bu hat akarsu vadisi boyunca devam eden bir hatır. Buradaki yerleşmeler, işlek bir yol ve su kaynaklarına yakınlığı sebebiyle kurulmuşlardır. Aynı şekilde Beyşehir-Seydişehir karayolu boyunca yerleşmeler bulunmaktadır.

Beyşehir kanalının suladığı ovalık alan üzerinde de yerleşmenin yoğun olduğu görülür. Burada bulunan geniş tarım arazilerinin su kanalı ile sulanmasıyla tarımsal üretim ve tarımdan elde edilen gelir artmıştır. Yeşildağ ovası çevresinde de gerek tarım arazilerinin genişliği ve verimliliği gerekse akarsuların bu arazilerin içinden akması ovanın içinde yerleşmeleri yoğunlaştırmıştır.

Diğer bir yoğun yerleşim yeri ise doğudaki dağlık alanların etekleridir. Bu sahalarda, ormanların geniş alan kapladığı ve tarıma elverişli arazilerin bulunduğu yerlerdir. Araştırma sahasındaki Karahisar, mesutlar, Yazıyurdu, Hüseyinler, Fasıllar, Çiçekler, Başgöze köyleri bunlara örnek olarak verilebilir. Bu alanlarda hayvancılık önemli bir geçim kaynağıdır.

Yerleşmelerin kümelendiği diğer bir alan da sahanın batısında Beyşehir Gölü kıyısındaki ovalık alanlarda kurulan yerleşmelerdir (Kurucuova, Gölyaka).

Sahanın güneyindeki ve batısındaki topografyanın çok arızalı olduğu alanlar ile kuzeydeki platoluk alanlar yerleşmenin seyrek olduğu sahalardır (Şekil 2 Bkz.). Dağlık alanlarda tarım arazileri dar olduğu için, platoluk alanlarda ise su kaynağı yetersizliği nedeniyle yerleşmeler seyrekleşmiş ve sınırları genişlemiştir.

Şekil 2. Beyşehir İlçesi'nde şehir, kasaba ve köy yerleşmelerinin yükseltiyeye göre dağılışı

Yerleşmelerin bulunmadığı yerler ise Dedegöl dağlarının sarp ve yüksek kesimleri, ormanlık alanlar ve su kaynaklarının yetersiz olduğu platolardır.

Dağlık alanlarda bulunan köylerde hayvancılık ve ormancılık, düzlük alanlarda bulunan köylerde ise zirai faaliyetler yaygın olan ekonomik faaliyetlerdir.

Sahadaki yerleşmeler 1120-1300 m.ler arasında yoğunlaşmıştır (51 yerleşim birimi, %91.1). Bu değerlerde Beyşehir kanalının aktığı göl çevresindeki ovalık alanların varlığına bağlı olarak oluşmuştur. Diğer yükselti basamaklarında ise

Doğal ve Kültürel Coğrafya Özellikleri Açısından Beyşehir İlçesi'nde Yerleşme Adlarının Sınıflandırılması

yoğunluk çok azdır (5 yerleşim birimi, % 8.9). Bu alalar da platoların birer aşınım yüzeyi olduğu yerler ve orman içindeki düzlük alanlarda kurulmuş yerleşmelerdir.

Yükseltinin artmasına bağlı olarak yerleşme sayısının azalması, temelde coğrafi faktörlerden kaynaklanmaktadır. Çünkü sahada yükseltinin artması ile birlikte, bitkilerin yetiştirme devresi kısalmakta, erken don olayları önem kazanmakta ve eğim değerleri yükselmektedir. Bu durum, ekip-biçme faaliyetlerini sınırlandırdığı gibi, tarımsal üretimde çeşitliliği de ortadan kaldırmaktadır. Bu nedenle, ilçede yükseltinin artmasına bağlı olarak, genellikle yerleşmelerin nüfus büyüklükleri de küçülmektedir. Devamlı yerleşmelerin ortadan kalktığı yaklaşık 1450 m.den sonra, geçici yerleşmelerden olan yaylalar yer almaktadır.

4.3. Ekonomik Faaliyet Türlerine Göre

Köyler ekonomik faaliyetlerine göre sınıflandırıldığında ise en büyük ekonomik faaliyet tarla tarımı ve hayvancılıktır. Genellikle bu iki ekonomik faaliyet birlikte yürütülmektedir. Özellikle kuru tarım metodunun yaygın olduğu sahalarda, tarla tarımından elde edilen gelir yetersiz kalmaktadır. Bu tip yerleşmelerde hayvancılık faaliyeti aile bütçesine büyük ölçüde yardımcı olmaktadır (Kalelioğlu, 1977, s.39). Çünkü, tarla tarımından yeterli gelirin sağlanamadığı yıllarda bu kayıp, hayvancılık faaliyetleriyle karşılanmaktadır. Sahadaki köylerin tamamında ve bir çok kasabada bu ekonomik faaliyet türü hakimdir. Bu iki değer tarım arazilerinin verimi ve genişliğine bağlı olarak birbirinin önüne geçebilmektedir. Örneğin; Dumanlı köyünde hayvancılık, Yukarısence köyünde ise tarla tarımı birinci sıradaki ekonomik faaliyettir. İşçilik ve diğer grupları oluşturan ekonomik faaliyetler ise köylerde çok azdır.

Köylerden kasabalara geçişte ekonomik faaliyet türlerinin çeşitlenmeye başladığı gözlenmektedir. Halk geçimini tarla tarımı, hayvancılığın yanı sıra balıkçılık, turizm, ticaret, sanayi ve hizmetten sağlamaktadırlar. Huğlu kasabası halkının geçim kaynağı tüfekçilik, %92'si tüfekçilik, %3'ü hizmet, %3'ü ticaret, çok az bir bölümü de ziraat ve hayvancılıkla uğraşır.

4.4. Yüzölçümü Büyüklüğüne Göre

Her yerleşme, ekonomik faaliyetlerini sürdürdüğü bir çevrenin varlığı, kırsal kesimde bu çevrenin toprak kaynaklarına dayalı olması yerleşmelerle toprak arasında bir dengenin olduğunu gösterir (Tanoğlu, 1969, s.200). Bu toprak verimliliğine bağlı olarak yerleşmelerin bazı yerlerde daralmasına bazısında ise genişlemesine neden olmuştur. Yani yerleşmelerin yüzölçümü ile ekonomik faaliyet alanları arasında önemli bir ilişkinin olduğu söylenebilir.

Araştırma sahasındaki yerleşmeleri yüzölçümü büyüklüğüne göre gruplandırmak mümkündür. Beyşehir ilçesinin yüzölçümü 1.640 km² dir. Köy yerleşmelerinin toplam yüzölçümü ise 811 km² dir¹. Yerleşme başına ortalama

¹ Araştırma sahasındaki yerleşim birimlerinin yüzölçüm değerleri Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü ve DİE tarafından ortaklaşa hazırlanan Köy Envanterleri Etüdlerinden alınmıştır.

29.2 km² arazi düşmektedir.. Bu değer bazı yerleşmelerde çok küçülmekte, bazı yerleşmelerde ise çok artmaktadır. Yerleşmelerin arazi büyüklükleri arasında önemli farklılıklar bulunmaktadır. Örneğin; Bayavşar'ın toplam arazi varlığı 46.1 km² ye ulaşırken bu miktar Küçükavşar köyünde ise 1.1 km² ye kadar düşmektedir. Bu eşitsizlik genel gruplandırma yapıldığında da görülmektedir (Tablo 1 Bkz.).

Tablo 1. Yerleşmelerin yüzölçümlerine göre dağılışı

Yüzölçümü (Km2)	Yerleşme Sayısı	%
1-10	13	23.2
11-20	21	37.5
21-30	13	23.2
31+	9	16.1

Kuşkusuz köy yerleşmelerinin geniş yüzölçümüne sahip olmaları, tarımsal faaliyetler açısından önemli bir avantajdır. Çünkü her yerleşmenin ekonomik bir çevreye dayanması gerektiği düşünülürse arazi büyüklüğünün kırsal yerleşmeler için önemi daha kolay anlaşılır (Tanoğlu, 1969, s.200).

Araştırma sahasında toprakları verimli ve entansif tarım tekniklerinin uygulandığı köylerin yüzölçümünde daralma görülür. Bu tür köyler ova tabanında, vadi içlerinde ve kısmen platoluk alanlara geçiş yerlerindeki eğimli düzlüklerde bulunurlar. Bu yerleşmeler genellikle, 1-10 km² arasında yüzölçümü sahip yerleşme grubuna girer. Bayat, Bektemir, Bayındır, Küçükavşar, Çivril, Sarıköy, Yukarısence, Gönen, Karabayat gibi yerleşmeler yoğunur. Bu yoğunluk sahanın doğu ve güneydoğusunda hissedilir.

Ovalık alanlardan ve vadi içlerinden uzaklaşıp, platoluk alanlara ve yükseklerle çıktıkça tarım alanlarındaki verimin azalmasına ve sulama imkanlarının zorlaşmasına bağlı olarak ekstansif tarım teknikleri uygulanmaya başlar. Ürünü çok alabilmek için buralarda geniş arazilere ihtiyaç duyulur. Örneğin; Bayavşar 46.1 km², Damlapınar 36.4 km² yüzölçümüne sahiptir. Buralarda verim düşüklüğüne bağlı olarak göç görülmektedir. Geniş yüzölçümlü köy yerleşmelerinin genel arazi varlığı içinde, çoğunlukla tarım dışı kullanım alanlarının geniş olduğu gözlenmektedir.

4.5. Nüfus Büyüklüklerine Göre

Araştırma sahasında yerleşmelerin nüfus büyüklükleri arasında dikkat çekici farklılıklar görülmektedir. Sahadaki yerleşmelerin nüfus büyüklüklerine göre sayıları tablo 2'de verilmiştir.

Doğal ve Kültürel Coğrafya Özellikleri Açısından Beyşehir İlçesi'nde Yerleşme Adlarının Sınıflandırılması

Tablo 2. Nüfus büyüklüklerine göre yerleşme sayıları

Nüfus Grubu (Kişi)	2000	
	Yerleşme Sayısı	Nüfus
0-250	16	1.648
251-500	14	4.913
501-750	6	2.893
751-1000	1	836
1001+	19	10.290
Toplam	56	118.144

Sahada 250 nüfustan az olan yerleşmelerin sayıları fazla olmasına rağmen nüfus değerleri azdır. Bu tür yerleşmelerin tarım arazileri dar ve genellikle topografyası eğimlidir. Bu gruba ait köy sayısı 16'dır. Bunlar; Bektemir, Çiftlikköy, Çivril, Dumanlı, Gökçekuyu, Gönen, Gündoğdu, Hüseyinler, İsaköy, Karabayat, Karahisar, Kuşluca, Küçükavşar, Mesutlar, Üçpınar, Yukarisesence köyleridir. Gönen'de (64) tarım arazilerinin dar ve buradan elde edilen verimin düşük olması nedeniyle köy büyümemiştir. Emen ise vadi tabanında ve verimli tarım arazilerine yakın yerlerde bulunması sebebiyle nüfusu 2.817 olmuştur.

251-500 nüfusa sahip 14 köy vardır. Bunlar; Ağılönü, Avdancık, Bademli, Bayat, Çukurağıl, Doğancık, Eğirler, Eğlikler, Fasıllar, Gölkaşı, Karadiken, Şamlar, Yazyurdu, Yunuslar'dır.

501-750 nüfusa sahip köy sayısı 6'dır. Bunlar, Akburun, Başgöze, Bayındır, Damlapınar, Göçü, Sarıköy'dür.

751-1000 nüfus aralığında Çiçekler köyü vardır. Sahadaki köy yerleşmelerinin büyük çoğunluğunun nüfusunun 1000 kişiden az nüfusa sahip oldukları dikkati çekmektedir.

Nüfus değeri olarak en yüksek değerler 1001 nüfus grubu üzerindeki yerleşmelerde oluşmuştur. Bu nüfus grubu üzerindeki yerleşmelerin sayısı ve nüfus değerleri ilçeden ayrılmalar olmasına rağmen yine de artmıştır. 1001 nüfus ve üzeri nüfusa sahip yerleşim birimi sayısı 19'dur, Bu gruptaki yerleşmeler kasaba ve şehir yerleşmeleridir². Kasabalar, Adaköy, Akçabelen, Aşağisesence, Bayavşar, Doğanbey, Emen, Gökçimen, Gölyaka, Huğlu, Karaali, Kayabaşı, Kurucaova, Sadıkhacı, Sevindik, Üstünler, Üzümlü, Yenidoğan, Yeşildağ'dır. Bu yerleşmelerde tarım arazileri verimli, elde edilen tarım ürünleri miktarı fazladır. Bu nedenle buraların nüfusu köylere göre fazladır. Araştırma sahasının tek şehir yerleşmesi olan Beyşehir'in nüfusu ise 41.312'dir.

Nüfus büyüklüğü fazla olan kırsal yerleşmeler Beyşehir Gölü ve yakın çevresinde bulunmaktadır. Genellikle belediye teşkilatına sahip olan bu yerleşmelerde tarım kaynakları oldukça verimli, tarımdan elde edilen gelir daha

² Araştırmada , kasaba ayrımında nüfus kriteri olarak, 2000 sayısı esas alınmıştır (Köy mevzuatı, 1991, s.1). Şehirler; bünyesinde barındırdığı insanların hemen hemen bütün ihtiyaçlarını başka yerleşmelere olmadan yerinde karşılayabilecek fonksiyonlara haiz olan, alt ve üst yapı bakımından fazlaca eksik bulunmayan, 20000'in üzerinde (veya biraz altında) nüfusu bulunan belediye örgütlü yerleşmelerdir (Özçağlar, 1998, s.:9).

yüksektir. Ayrıca tarım dışı ekonomik faaliyetler giderek gelişmektedir. Yol, su haberleşme, eğitim gibi alt yapı hizmetleri büyük ölçüde tamamlanmış olan bu yerleşmelerde, göç olayları da oldukça sınırlıdır. Bu nedenle nüfusları giderek artmaktadır.

Sonuç

Beşşehir ilçesi, adıyla anılan gölüyle, tarımsal faaliyetlere elverişli arazileriyle, zengin su kaynaklarıyla ve ulaşım elverişliliğiyle tarihi dönemler içerisinde sürekli yerleşime sahne olmuştur. Araştırma sahası bu özelliğini günümüze kadar sürdürmüştür.

Cumhuriyet döneminde Beşşehir'e bağlı bazı köyler diğer ilçelerin idari sınırlarına, diğer ilçelerdeki bazı köyler de Beşşehir sınırlarına dahil olmuşlardır. Bu nedenle ilçede bulunan yerleşme yeri sayılarında sayım yıllarına göre farklılıklar meydana gelmiştir. Buna bağlı nüfusta bir azalma olmuştur. Ancak nüfus normal seyrinde artmaya devam etmiştir.

Sahada yerleşme yerinin seçilmesinde ve yerleşim biriminin gelişiminde, doğal ve beşeri faktörler birlikte rol oynar. Ancak şartlara göre bunlardan birisi diğerine oranla biraz daha fazla etkili olabilmektedir. Fiziki faktörler yerleşme ünitelerinin yer seçiminde ve devamlılığında en önemli etkiyi yaparken beşeri faktörler yerleşim biriminin özellikleri ve gelişimi üzerinde etkili olmaktadır.

Araştırma sahasında yerleşmelerin bir kısmı göl çevresindeki ovalık düz araziler üzerinde, bir kısmı da akarsu vadileri boyunca kurulmuştur. Geri kalanlar ise ovoidan platoluk alanlara geçişi sağlayan yamaçlarda ve su kaynağı bulunan platolar üzerinde yer almaktadır. İlçenin batı, güney ve güneybatı bölümleri çok dağlık olduğu için buralardaki yerleşmelerin sayısı az, alanları büyüktür. Buna karşılık doğu ve kuzeydoğu bölümlerinde bulunan yerleşmeye elverişli düz araziler üzerinde ise yerleşmelerin alanları küçük ve birbirine yakındır. Sahanın kuzeyi de güneyi ve batısında olduğu gibi yerleşme sayısı az ve yerleşmelerin alanları büyüktür. Çünkü buralarda arazi engebeli, az ve verim düşük, su kaynakları kıt, ormanlar geniş alan kaplamaktadır.

Araştırma sahasında yerleşme adlarının seçiminde ise, genellikle yerleşmelerin coğrafi özelliklerinin dikkate alındığı görülmektedir. Bu özelliklerin başında ise Bayat, Karaali, Doğanbey'de olduğu gibi boy, kişi, ağa, bey adları gelmektedir. Bunu Akçabelen, Eğikler, Gölyaka'da olduğu gibi sahanın topografik durumu ile ilgili adlar izlemektedir.

Kaynakça

Aslan, M. & Güngör, S. (2003). Beşşehir İlçesi ve Yakın Çevresi Turizm ve Rekreatyon Kullanımına Yönelik Peyzaj Potansiyelinin Saptanması Üzerine Bir Araştırma. Süleyman Demirel Üniv. Ziraat Fakültesi Dergisi, 17 (32), 64-73.

Bozyiğit, A.E. (1995). Türk Adbilim Bibliyografyası (deneme). Ankara: Ayyıldız Yayınları.

D.İ.E. (2002). Genel Nüfus Sayımları. Ankara: TC. Devlet İstatistik Enstitüsü Yayınları No:2759.

Doğal ve Kültürel Coğrafya Özellikleri Açısından Beyşehir İlçesi'nde Yerleşme Adlarının Sınıflandırılması

- Doğanay, H. (1994). Türkiye Beşeri Coğrafyası. Ankara: Gazi Büro Yayınları.
- Göney, S. (1977). Yerleşme Coğrafyası, Şehir Coğrafyası 1. İstanbul: İstanbul Üniversitesi. Yay. No: 2274, Coğrafya Enstitüsü Yayınları No: 91.
- Gülensoy, T. (1995). Türkçe Yer Adları kılavuzu. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları No: 618.
- Gümüüşçü, O. (2001). Tarihi Coğrafya Açısından Bir Araştırma: XVI Yüzyıl Larende (Karaman) Kazasında Yerleşme ve Nüfus. Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Günaydın, H. (1999). Beyşehir İlçesinin Beşeri Coğrafyası. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özçağlar, A. (1998). Türkiye'de Belediye Örgütlü Yerleşmeler (Kasabalar-Şehirler). Ankara: Ekol Yayınevi.
- Özgür, E. M. (2000). Türkiye Coğrafyası. Ankara: Hilmi Usta Matbaacılık.
- Kalelioğlu, E. (1977). Gaziantep Yöresinde Yerleşme, Meskenler, Nüfus ve Ekonomik Faaliyetler. Ankara: Ankara Üniv. D.T.C.F. Dergisi, 3-4 (28), 39-98.
- Karaboran, H. H. (1984). Türkiye'de Mevkii Adları Üzerine Bir Araştırma. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı, Mili Folklor Araştırma Dairesi Yayınları No: 60.
- Konyalı, İ. H. (1990). Abideler ve Kitabeleriyle Beyşehir Tarihi. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.
- Tümertekin, E. (1973). Türkiye'de Şehirleşme ve Şehirsel Fonksiyonlar. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları No: 1840, Coğrafya Enstitüsü Yayınları No: 72.
- Sergün, Ü. (1975). Beşeri Coğrafya Açısından Bir Araştırma: Uluova. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları No: 2029, Coğrafya Enstitüsü Yayınları No: 82.
- Üçer, S.S. & Koman, M.M. (1995). Konya İli Köy ve yer Adları Üzerine Bir Deneme. Konya: Halkevi Tarih, Müze Komiteleri Yayınları.
- Tanoğlu, A. (1969). Nüfus ve Yerleşme. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları No: 1183, Coğrafya Enstitüsü Yayınları No: 45.
- Özav, L. (2002). Sıvashı İlçesindeki Köy Yerleşmelerinin Coğrafi Özelliklerine Genel Bir Bakış. Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi, 1-16.